

Keuze uit de aanwinsten 1969 van het Rijksprentenkabinet

Tekeningen

NEDERLAND

JAN VAN SCOREL (1495-1562), (toegeschreven). Bergachtig landschap met vioolspeler. Op de keerzijde: uitgestrekt landschap met rotsformaties en rivieren. Pen in bruin, 135 × 198 mm.

ROELANT SAVERY (1576-1639). Man in dikke kleding met bontmuts, zittend op een ton. Met kleur-notities. Pen in bruin over zwart krijt, 152 × 100 mm. Behoort tot de groep studies naar het leven, die vroeger aan Pieter Brueghel werden toegeschreven.

REMBRANDT VAN RIJN (1606-1669). De toren 'Swijgh Utrecht'. Geannoteerd r.b.: *doele 't Amsterdam* en r.o.: *Rembrant*. Pen in bruin, 162 × 233 mm. Uit de verz. Oets, 1791; Frederik Muller, 1908; C. Hofstede de Groot; F. Koenigs; Mevr. A. Boerlage-Koenigs. Geschenk van de Vereniging Rembrandt ter gelegenheid van het herdenkingsjaar 1969, daartoe volledig in staat gesteld door het Prins Bernhard Fonds. Benesch, Rembrandt Drawings VI, nr. 1334; K. G. Boon in: Bulletin van het Rijksmuseum 1969, p. 119 e.v.

JAN ASSELIJN (1610-1652). De kerk San Teodoro aan de voet van de Palatijn te Rome. Pen en penseel in grijs, 187 × 253 mm. Met oud opschrift op de keerzijde: *Tempio di Marco Curtio*. Onder die benaming tegenzijdig in prent gebracht door Gabriel Perelle in een reeks van zes Romeinse

gezichten naar tekeningen van Asselijn. Uit de verz.: H. W. van Eyl Sluyter; H. van Cranenburgh; Prestel; W. Pitcairn Knowles; Visscher Burchardt; Mr. P. K. van der Mandele. Veiling Amsterdam 17/18.XII.1968, nr. 238a. Afgebeeld in het Bulletin van het Rijksmuseum 1969, p. 151, afb. 18.

GERARD TER BORCH DE JONGE (1617-1681). Twee mansportretten met snor en baard. Zwart krijt op grijs papier, resp. 110 × 113 en 110 × 86 mm (de hoeken afgeschuind). Uit verz. G.M. (merk niet bij Lugt). Veiling Amsterdam 23/27. VI. 1969, uit nr. 1277a (buiten catalogus, als Fr. van Mieris).

JAN ESSELENS (1626-1687). Boerderij tussen geboomte. Op de keerzijde en op het oude opzet twee maal de naam in oud schrift. Zwart krijt, penseel in grijs op blauw papier, 284 × 435 mm. Geschenk van de heer P. de Boer, Amsterdam. Afgebeeld in het Bulletin van het Rijksmuseum 1969, p. 184, afb. 8.

CONSTANTIJN HUYGENS (1628-1697). Verspreide boerenhuizen tussen geboomte. Geannoteerd en gedateerd r.o.: *bij Appeldoorn*. 30 dec. 1675. Pen in bruin, 113 × 190 mm. Afgebeeld in het Bulletin van het Rijksmuseum 1969, p. 184, afb. 9.

LIEVEN MEHUS (1630-1691). Dido en Aeneas. Gesigneerd l.o.: *Livio*. Pen in bruin, 175 × 174 mm.

LIEVEN MEHUS (1630-1691). Schetsontwerp voor een schilderij

met de bevrijding van een gevangene door een engel. Gesigneerd l.o.: *Livio Mehus*. Zwart krijt, wit gehoogd, op grauw papier, 216 × 197 mm.

LIEVEN MEHUS (1630-1691). Studie van een knielende man in plooirijk gewaad. Pen in bruin, 258 × 205 mm.

ONBEKEND NOORDNEDERLANDS KUNSTENAAR (2de helft 17de eeuw). Vijf gezichten op en nabij Nederlandse handelsvestigingen in Voor-Indië. Met de volgende opschriften op linten boven de voorstellingen: *Broothsia* (Broach) Anno 1678. *De groote Tangh Buyten Amadabat* (Ahmadabat) 1678; *Cambaya* (Cambay) 1679; *'t Graf met de Tangh van Sergees* (Sarkhey) Anno 1678, *Amadabat 1670*. Penseel in grijs, 420 × 520 mm. Geschenk van Jonkvrouw C. J. Six te 's-Graveland.

D. P. G. HUMBERT DE SUPERVILLE (1770-1849). Vijftientig tekeningen uit het bezit van Jonkvrouw Jeltje de Bosch Kemper, waaronder enige meisjesportretten uit de familiekring van prof. mr. J. M. Kemper en Humbert's portret van zijn leerling Jacob Claude Swart (overl. 1816). Verschillende maten en technieken. Geschenk van wijlen Jhr. H. Teding van Berkhout, Amsterdam. Tot de schenking behoren ook tekeningen van Catharina en (of) Elisabeth Kemper en van J. Cl. Swart, D. de Haan en andere leerlingen van Humbert. J. W. Niemeijer in: Bulletin van het Rijksmuseum 1969, p. 171 e.v.

CHRISTIAAN ANDRIESEN (1775-1846). Een muziekuitvoering waarbij Mme. Colin een aria zingt. Geannoteerd: *Exa(u)ditio Musica 1 november. 44 week. 1ste Concertd. Air chanté par Madame Colin* (1807 of 1808). Pen in grijs, penseel in kleuren en wit gehoogd, 180 × 260 mm. Uit verz. Mr. J. A. van Sonsbeeck, Amsterdam. Veiling Amsterdam 15/18.IX.1969, nr. 184, als Franse School, XIXe eeuw. Afgebeeld in het Bulletin van het Rijksmuseum 1969, p. 184, afb. 10.

JAN WILLEM PIENEMAN (1779-1853). Studie voor de ruiterfiguur van de Hertog van Wellington op het schilderij De Slag bij Waterloo in het Rijksmuseum (in 1824 voltooid). Olieverf op grauw papier, 530 × 415 mm. Veiling Amsterdam 15/18.IV.1969, nr. 333.

JAN THEODOOR TOOROP (1858-1928). Vaart tussen bomen. Gesigineerd i.o.: *J. Th. Toorop 1908*. Potlood en kleurkrijt, 157 × 116 mm.

CAREL ADOLPH LION CACHET (1864-1945). Meer dan vierhonderd studietekeningen en ontwerpen. Verschillende maten en technieken. Geschonken door de zoon van de kunstenaar, dr. C. Lion Cachet te Amersfoort.

THEODORUS NIEUWENHUIS (1866-1951). Zevenenzeventig studies naar personen, dieren en planten, landschappen, gezichten in Amsterdam en omgeving, gezichten in Duitse steden (de laatste gedateerd 1888). Verschillende maten en technieken. Uit de verzameling E. Warffemius, Rotterdam. Afkomstig van mevrouw F. Hoppen-Nieuwenhuis, een dochter van de kunstenaar. Verworven samen met enkele tekeningen van Gerrit Dijsselhof en van Isaäc Israëls en een portret van Th. Nieuwenhuis door A. C. Wijnstroom (1950).

GERRIT WILLEM DIJSSELHOF (1866-1924). Een grote groep studies voor illustraties, ornamentschetsen, landschappen, studies van vissen in het aquarium en twee uitgewerkte aquarium-tekeningen. Verschillende maten en technieken. Afkomstig uit het atelier van de kunstenaar en geschonken door zijn dochter, mejuffrouw J. R. Dijsselhof te Deventer.

JOHAN THORN PRIKKER (1868-1928). Omzoomde bosweg. Gesigineerd r.o.: *J. T. P. en geannoteerd: Le lac Berneau(x)* (bij Luik). Pastel, 460 × 580 mm. Uit de verz. W. J. H. Leuring te Mook (tent. Thorn Prikker, 's-Gravenhage (Pulchri Studio), 1928, nr. 25).

LUDWIG OSWALD WENCKEBACH (1895-1962). Twee studies van een zittend vrouwelijk naakt, pen in zwart, beide 251 × 212 mm. Uit de jaren 1920.

LUDWIG OSWALD WENCKEBACH (1895-1962). Vier grote lijntekeningen van klassieke figuren, de minotaurus e.a.; uit recenter tijd; verschillende afmetingen. Uit de nalatenschap van de kunstenaar.

ITALIË

PIERO DI COSIMO (1462-1521?), (toegeschreven). Aan twee zijden betekend studieblad met schetsen voor een Aanbidding der Herders, zwevende engelen en een Madonna die een mandorla vasthoudt. Op de keerzijde o.m. een studie voor een knielende Sebastiaan. Met opschriften in de hand van de kunstenaar en een apocriefe signatuur: *P. Pirucino, f.* Pen en penseel in donkerbruin en wit op getint papier, 245 × 181 mm. Volgens een opschrift op de keerzijde afkomstig uit een Nederlandse negentiende eeuwse verzameling. Geschenk van de Commissie voor Fotoverkoop. K. G. Boon, Een studieblad toegeschreven aan Piero di Cosimo, in: *Bulletin van het Rijksmuseum* 1969, p. 159 e.v.

FEDERIGO ZUCCARO (1540?-1609). Twee kleine schetsen naar groepen van verdoemden in Signorelli's fresco van het Laatste Oordeel in de Dom van Orvieto. Zwart en rood krijt, penseel in lichtbruin, 140 × 100 mm. Uit de verzameling Peter Lely, Jonathan Richardson en J. Cantacuzene.

CARLO MARATTA (1625-1713). Schetsblad met motieven voor mozaïekdecoraties in de Cappella delle Benedizioni in de Sint Pieterskerk te Rome: Judith, Holofernes en de dienstmaagd; Jaël, Sisera en Barak. Pen over krijtschetsen, 410 × 528 mm. Afgebeeld in het *Bulletin van het Rijksmuseum* 1969, p. 151, afb. 20. STEFANO DELLA BELLA (1610-1644). Schetsblad met zittende en staande mannen. Pen in bruin, penseel in

grijs, 117 × 180 mm. Veiling Amsterdam 17/18.XII.1968, nr. 238a.

FRANKRIJK

ANONIEM (14de eeuw). Blad uit een bijbel (Koningen II). Pen en penseel in dekverf, 228 × 320 mm. Uit de verz. Chester Beatty, ms. 116.

MICHEL BARTHÉLEMY OLLIVIER (gest. 1784), (toegeschreven). Studieblad met twee zittende meisjes, waarvan er één een boek leest. Potlood, 178 × 234 mm. Veiling Parijs 4/6.VI.1969, nr. 520.

PAUL HUET (1803-1869). Les Rochers noirs, bij Villiers. L.o. atelierstempel. Aquarel, 337 × 509 mm. Wintertentoonstelling Heim Gallery, Londen, 1969, nr. 70, met afb.

GEORGES DE FEURE (1868-1928). Boomrijk landschap. Gesigineerd r.o.: *defeure*. Aquarel, 270 × 233 mm.

BELGIË

HENRI EVENEPOEL (1872-1899). Huizen aan de weg tussen Meulan en Vaux. Zwart krijt, 227 × 290 mm. Uit de verz. C. de Mey. Veiling Evenepoel, Antwerpen 1968.

DUITSLAND

WENZEL HOLLAR (1607-1677). Gezicht op de Straat Gibraltar, van de Afrikaanse kust gezien. Met opgeplakte annotatie: *Prospect of the Straights of Gibraltar, from Tangier*. Pen in bruin, penseel in kleuren, 183 × 573 mm. Afkomstig uit de verz. Bruce Ingram. Cf. *Burlington Magazine* CVI (1964), p. 69 e.v.

FRANZ KARL PALKO (1723-1767). De Heilige Anna onderwijst de Maagd Maria. Pen in grijs, 330 × 241 mm. Afgebeeld in het *Bulletin van het Rijksmuseum* 1969, p. 151, afb. 21.

WILHELM BÖTTNER (1752-1805). Portretstudie van een zittende heer.



Afb. 1. Théodore Géricault. 'A French Farrier', 1821. Litho uit de 'Série anglaise'. Rijksprentenkabinet, Amsterdam. Aankoop uit het F. G. Wallerfonds.

Rood en wit krijt op grijs papier, 263 x 220 mm. Uit de verz. Kühne, Kassel. Cf. Monatshefte für Kunstwissenschaft, 1920, T. 25, Abb. 7.

Prenten

De volgende prenten zijn aangekocht met steun van het F. G. Wallerfonds:

NEDERLAND

ANONIEM (16de eeuw). Allegorie op de Inquisitie. Houtsnede.

ANONIEM (16de eeuw). Een serie landschappen naar H. Bol, P. Bril en J. Bruegel. Gravures.

RAPHAEL SADELER I (1561-ca 1628) en II (1584-1632). Landschappen naar M. Bril, P. Bril, J. Bruegel en P. Stevens. Gravures.

AEGIDIUS SADELER (ca. 1570-1629). Landschappen naar H. Bol,

J. Bruegel, R. Savery en P. Stevens. Gravures.

C. DE MALLERY (1571-na 1635). Geschiedenis van de vader, de zoon en de ezel naar Ambr. Francken. Met adres van Ph. Galle. Gravures. Hollst. VII, 8, 6-11 en Hollst. XI, 160, 125-128.

LUCAS VAN UDEN (1595-1672/73). Een Capucijnenklooster. Ets, onbekende eerste staat. Door de kunstenaar geretoucheerd. Dut. 56.

MEINERT JELISZ (werkz. ca. 1612). Landschap met antieke ruïnes naar H. Averkamp. Gravure.

REMBRANDT (1606-1669). Buste van een oude vrouw. Ets, eerste staat. B. 355¹.

JOHAN BARTHOLD JONGKIND (1819-1891). De haven van Honfleur, 1865. Ets, eerste staat. D. 12¹.

JAN THEODORUS TOOROP (1858-1928). Ziek kind (Charley). Droge naald, eerste staat.

CHRISTIAAN HENDRIK HAMMES (1872-1965). Vijf landschappen bij Nijmegen. Etsen.

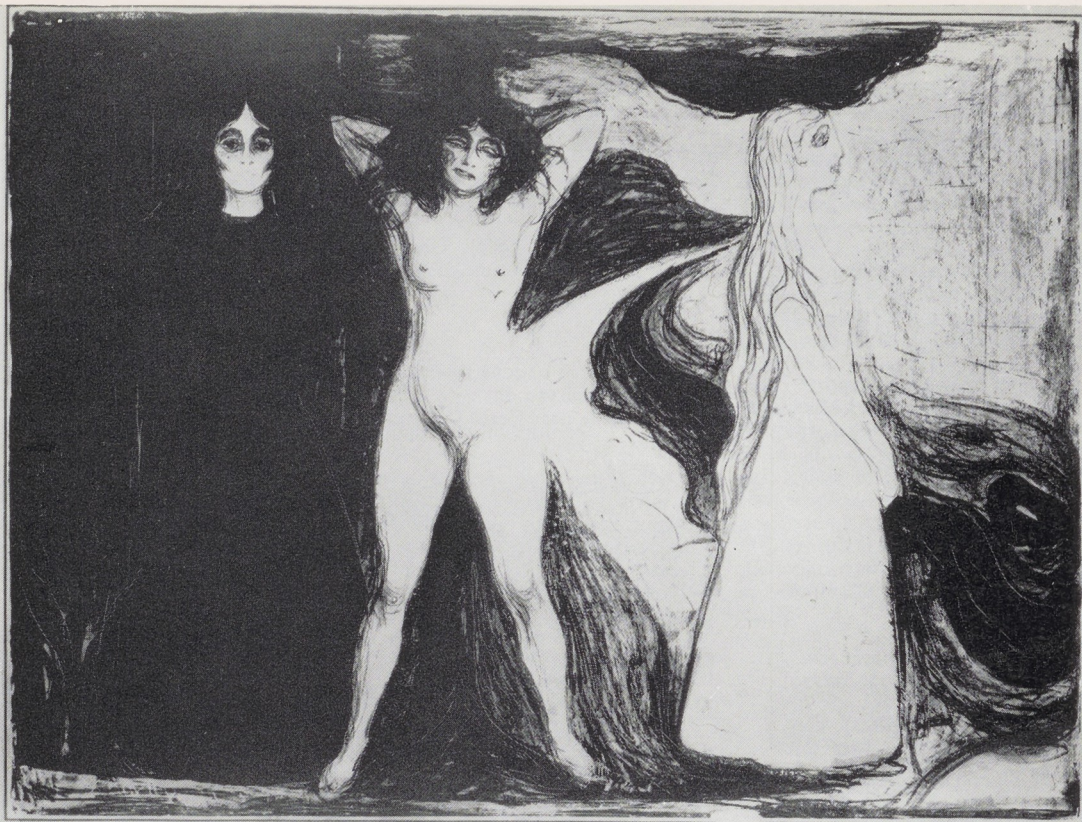
BELGIË

JAMES ENSOR (1860-1949). Skeletten zich verwarmend bij een kachel, 1895. Ets. D. 98.

JOSEPH CANTRÉ (1890-1957). Droom. Houtsnede.

JOSEPH CANTRÉ (1890-1957). Acht illustraties voor Francis Carco, 'Instincts', 1921. Houtsnede in kleuren, proefdrukken.

JOSEPH CANTRÉ (1890-1957). Illustratie voor G. Duhamel, 'La Lumière', 1921. Houtsnede.



Afb. 2. Edvard Munch. De Sphinx, 1899. Litho. Rijksprentenkabinet, Amsterdam. Aankoop uit het F. G. Wallerfonds.

Afb. 3. Anoniem Chinees. Appels en granaatappels in een schaal, 17de eeuw. Kleurenhoutsnede. Rijksprentenkabinet, Amsterdam. Geschenk van Jkvr. C. J. Six te 's-Graveland.



DUITSLAND

CHRISTIAAN WILHELM ERNST DIETRICH (1712-1774). De genezing der zieken naar Rembrandts Honderd guldenprent. Ets. Linck 21^I

CHRISTIAAN WILHELM ERNST DIETRICH (1712-1774). De Verloren Zoon bij de boeren. Ets. Linck 27^I.

CARL AUGUST SCHWEDGEBURT (1785-1878). Portret Carl Maria von Weber, naar C. Vogel, 1823. Litho. Nagler 9^{II}.

ENGELAND

JOHN BAPTIST JACKSON (1701-1780). De Bewening naar Rembrandt, 1738. Kleurenhout-sne. Kainen 13.

RICHARD COOPER (ca. 1740-na 1814). Landschap, 1802. Litho.

JOHN MARTIN (1789-1854). Vier bijbelillustraties, 1839. Mezzotint en ets.

WALTER SICKERT (1860-1942). Pulteney Bridge in Bath. Ets, eerste staat.

FRANKRIJK

ETIENNE DELAUNE (ca. 1518-1595). De vier elementen. Etsen, eerste staten. R. D. 103^I-106^I.

PIERRE BOUCQUET (ca. 1634). Bladornament naar P. Bouquet. Gravure door B. Moncornet, 1634. Guilmard p. 49, no. 48.

GEORGES LALLEMAND (gest. ca. 1640). De beul met het hoofd van Johannes de Doper. Ets. R.D. 14 als Bellange.

JEAN FRANÇOIS JANINET (1752-1814). L'Aveu difficile, 1787, naar Lavreince. Kleurenaquatint.

THÉODORE GÉRICAUT (1791-1824). Drie Litho's uit de 'Série anglaise'. D. 34^{II}, D. 37 en D. 41^{II} Afb. 1.

THÉODORE ROUSSEL (1847-1926). Liggend naakt meisje. Litho.

THÉODORE ROUSSEL (1847-1926). Zittend meisje, buste. Litho.

THÉODORE ROUSSEL (1847-1926). Zes omljstingen voor prenten. Droge naald en aquatint.

ANDRÉ LHOTE (1885-1962). 'Grand Largue', 1925. Vier houtsneden.

ITALIË

GIUSEPPE ANTONI CACCIOLI (1672-1740). De dood van de H. Magdalena naar Carlo Cignani. Ets. B.2.

FRANCESCO BARTOLOZZI (1727-1815). Portret van Maria Christina van Saksen-Teschen. Stippel-gravure in bruin. Cal. 1092^V.

SCANDINAVIË

EDVARD MUNCH (1863-1944). 'De Sphinx', 1899. Litho. Sch. I, nr. 122. Afb. 2.

SPANJE

FRANCISCO JOSÉ DE GOYA (1746-1828). 'Loyaliteit', nr. 17 van de Proverbios. Ets en aquatint. Harris 264^{II}.

JAPAN

MORIKUNI (1679-1748). Ehon Tsuho-shi, boek met landschappen en figuren. Houtsneden. Toda, Reyerson coll. p. 317.

HOKUSAI (1760-1849). Surimono. Man en vrouw bij theepot. Kleurenhoutsnede.

HOKUSAI (1760-1849). Surimono. De mond van de rivier met gezicht op zee. Kleurenhoutsnede.

HOKUSAI (1760-1849). Gezicht op de Fuji vanuit Nakahara. Uit de serie 36 gezichten op de Fuji. Kleurenhoutsnede.

TOYOKUNI III (1786-1864). Dansende man met vossestaart op het hoofd. Kleurenhoutsnede.

HIROSHIGE (1797-1858). Surimono. Twee pluimbal spelende vrouwen. Kleurenhoutsnede.

HIROSHIGE (1797-1858). Het station Motoyama uit de serie van de 69 stations van de Kisokaido. Kleurenhoutsnede.

HOKUEI (1810-1844). Twee toneel-spelers. Kleurenhoutsnede.

Geschenken:

ANONIEM CHINEES (17de eeuw). Granaatappels en appels in een schaal. Kleurenhoutsnede. Geschenk van Jkvr. C. J. Six te 's-Graveland. Afb. 3.

FLORIMOND MARIE VAN ACKER (1858-). Affiche van de tentoonstelling 'Het Gulden Vlies', Brugge 1907. Litho in kleuren. Geschenk van Mr. D. A. Delprat te Amsterdam.

CAREL ADOLPH LION CACHET (1864-1945). Een groot aantal prenten, ontwerpen voor titel-bladen, kalenders, ex-libris, affiches etc. Houtsneden en litho's. Geschenk van Dr. C. Lion Cachet te Amersfoort.

CHRISTIAAN HENDRIK HAMMES (1872-1965). Een aantal land-schapsetsen bij Nijmegen. Geschenk van C. P. Hammes, de zoon van de kunstenaar, te Hees.

PIERRE BONNARD (1867-1947). La Revue Blanche. Affiche. Kleurenlitho. R.M. 32.

H. DE TOULOUSE LAUTREC (1864-1901). Le Divan Japonais. Affiche. Kleurenlitho. D. 341.

THÉOPHILE ALEXANDRE STEINLEN (1859-1923). Journée des régions libérées, 1919. Affiche. Kleuren-litho.

THÉOPHILE ALEXANDRE STEINLEN (1859-1923). Journée du Poilu, 1915. Affiche. Litho.

THÉOPHILE ALEXANDRE STEINLEN (1859-1923). Tournée du chat noir de Rodolphe Salis, 1896. Affiche. Kleurenlitho.

Bovenstaande vijf affiches werden geschonken door Pater Van Bergen van de Paters Dominicanen te Zwolle.